

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський фаховий коледж
енергетичних та інформаційних технологій

ІНСТРУКЦІЯ
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
під час проведення занять з предмету «Захист України»

Дніпро

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний технікум
енергетичних та інформаційних технологій

Затверджено
Наказ директора ДФКЕІТ
від 06.04.2021 № 107-аг

ІНСТРУКЦІЯ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ **під час проведення занять з предмету «Захист України»**

1 Загальні положення

Безпека під час проведення занять з предмета Захист України забезпечується їх чіткою організацією, суворим дотриманням заходів безпеки, які визначаються статутами, курсом стрільб, відповідними керівництвами та настановами.

Керівники закладів освіти зобов'язані вживати заходів щодо попередження загибелі та травмування здобувачів освіти, встановлювати необхідні вимоги безпеки під час роботи з озброєнням та військовою технікою, під час здійснення маршу в район занять, проведення занять, стрільб, спеціальних занять і робіт, своєчасно доводити ці вимоги до здобувачів освіти та добиватися їх суворого виконання.

Перед початком занять керівник закладу освіти зобов'язаний особисто впевнитись, що для цього створені безпечні умови, здобувачі освіти засвоїли вимоги безпеки та мають достатні практичні навички щодо їх виконання.

Відповідальність за дотримання здобувачами освіти вимог безпеки на заняттях несуть викладачі предмета. Вони зобов'язані:

- вивчити із здобувачами освіти вимоги безпеки під час проведення занять, прийняти заходи зі знання цих вимог та забезпечити постійний контроль за їх дотриманням;

- перевірити справність озброєння, військової та іншої техніки, яка виводиться (вивозиться) на заняття, звернувши особливу увагу на знання здобувачами освіти правил поводження з ними;

- перевірити справність та припасування одягу (обмундирування), спорядження й засобів індивідуального захисту здобувачів освіти з урахуванням пори року;

- під час проведення занять на військовій техніці, з озброєнням, у лісистій місцевості, під час розташування табором та в інших пожежонебезпечних місцях вимагати від здобувачів освіти суворого дотримання вимог пожежної безпеки;

- визначати маршрути руху у пішому порядку (маршрути руху машин) та порядок пересування (перевезення) студентів до місць проведення занять;

- на заняттях використовувати тільки технічно справне навчальне

обладнання, зразки озброєння та військову техніку.

2 Вимоги безпеки під час проведення занять у кабінеті

Безпека здобувачів освіти під час занять у кабінеті предмета забезпечується постійним і неухильним дотриманням планів проведення занять, грамотною експлуатацією обладнання кабінету, а також визначених викладачем заходів безпеки.

До роботи з інтерактивними дошками допускаються лише викладач.

На заняттях зі зброєю – перевіряти її справність, переконатися у відсутності гострих задирок, заклинь та інших причин травматизму здобувачів освіти.

Обов'язково перевіряти зброю на розрядженість.

Забороняється проводити заняття з електрообладнанням без вентиляції, встановлення захисних загороджень і протипожежного обладнання та якщо здобувачі освіти не склали залік з правил електробезпеки.

Вимагати особливої обережності в роботі з бензином, антифризом та іншими речовинами, які легко займаються чи є отруйними речовинами, а також під час роботи з індикаторними трубками військового приладу хімічної розвідки. Не допускати миття рук, деталей та одягу етилованим бензином.

У випадку проведення в кабінеті вправ початкових стрільб з пневматичної гвинтівки дотримуватися вимог безпеки для стрільби у стрілецькому тирі.

2.1 Вимоги безпеки під час проведення занять на місцевості

Місцевість для занять обмежується. Обмежена ділянка місцевості доводиться до тих, хто навчається, при необхідності та за умов виконання вправ її межі позначаються попереджувальними знаками (позначками).

Використання холостих патронів на заняттях дозволяється тільки військовослужбовцям і викладачу предмета Захист України. Стрільбу холостими патронами дозволяється вести тільки з бойовою зброєю.

Метання навчальних гранат дозволяється, коли в радіусі не менше 100 м від рубежу метання відсутні люди та об'єкти, що підлягають небезпеці. Категорично забороняється:

- брати в руки вибухонебезпечні предмети;
- використовувати бойові патрони на тактичних заняттях;
- проводити імітаційну стрільбу різного виду патронами з навчальної і саморобної зброї.

Виявлені у здобувачів освіти вибухонебезпечні предмети підлягають негайному вилученню.

2.2 Вимоги безпеки під час проведення стрільб у стрілецькому тирі

До навчальних стрільб у стрілецькому тирі допускаються здобувачі освіти, які пройшли інструктаж з вимог безпеки під час стрільб та склали заліки, результати яких зафіксовано у журналі, знають матеріальну частину зброї та можуть нею користуватися.

Під час навчальних стрільб у стрілецькому тирі потрібно дотримуватись наступних правил поведінки та вимог безпеки:

- без дозволу керівника здобувачі освіти не повинні: заходити до приміщення тиру; брати до рук зброю; виносити боєприпаси та зброю з приміщення тиру; заряджати та розряджати зброю; проводити підготовку до стрільби (прицілюватися); проводити стрільбу.

Забороняється:

- перебування здобувачів освіти у приміщенні стрілецького тиру без викладача предмета або керівника стрілецького гуртка (далі – керівник);
- спрямовувати зброю в бік від мішеней, наводити її на людей;
- брати зброю чи підходити до неї без команди.

Вимоги безпеки перед початком навчальних стрільб у стрілецькому тирі

Перед початком навчальних стрільб керівник повинен перевірити:

- знання здобувачами освіти вимог безпеки при стрільбі;
- справність зброї, наявність боєприпасів та мішеней;
- стан приміщення стрілецького тиру, стан освітлення та обладнання.

Керівник повинен забезпечити належну поведінку і безпеку здобувачів освіти на вихідному рубежі та безпечно проведення стрільб на вогневому рубежі.

Вимоги безпеки під час проведення навчальних стрільб

У приміщенні стрілецького тиру можуть знаходитися тільки здобувачі освіти, зазначені у списку допущених до стрільб.

На вихідному рубежі керівник роздає здобувачам освіти визначену кількість набоїв. Здобувачі освіти доповідають керівникові про їх отримання та чекають подальших команд. Здобувачі освіти підходять до зброї тільки після команди керівника «На вогневий рубіж кроком руш». Після команди керівника «Заряджай» здобувачі освіти самостійно заряджають зброю та доповідають керівникові про свою готовність. Здобувачі освіти проводять стрільбу тільки після команди керівника «По мішенях – вогонь». Після закінчення стрільб здобувачі освіти самостійно розряджають зброю і доповідають керівнику про їх закінчення. Керівник повинен оглянути зброю кожного здобувача освіти, який закінчив стрільбу. Тільки після того, як усі здобувачі освіти повідомлять про закінчення стрільб, керівник дає команду «До мішеней кроком – руш» та разом зі здобувачами освіти підходить до мішеней, де проводиться аналіз результатів стрільби кожного здобувача освіти.

Вимоги безпеки після закінчення навчальних стрільб

Після закінчення стрільб керівник разом з командиром навчального взводу або старостою стрілецького гуртка переносять зброю у спеціально відведене місце, де проводять її огляд, чищення та змащування. Почищена зброя під наглядом керівника переноситься до кімнати її зберігання.

У журналах «Обліку відвідування» та «Обліку видачі боєприпасів» керівник робить відповідні записи.

Вимоги безпеки у разі виникнення надзвичайної ситуації

У разі виникнення надзвичайної ситуації керівник негайно припиняє стрільби та виводить здобувачів освіти з приміщення стрілецького тиру.

Потерпілим надається перша долікарська медична допомога, викликається швидка медична допомога та інформується адміністрація закладу освіти про виникнення надзвичайної ситуації.

2.3 Вимоги безпеки під час проведення стрільб на військовому стрільбищі

Безпека під час стрільби досягається чіткою організацією стрільб, точним дотриманням правил та вимог безпеки, високою дисциплінованістю всіх військовослужбовців.

На кожній директрисі (військовому стрільбищі) з урахуванням особливостей та місцевих умов розробляється і вивіщується на командному пункті та на дільничних пунктах управління інструкція з вимог безпеки, яку повинен твердо знати особовий склад підрозділів, що виводяться на стрільбу.

Здобувачі освіти, які не засвоїли правила та вимоги безпеки, до стрільби та її обслуговування не допускаються.

Кожний здобувач освіти повинен беззаперечно та точно виконувати всі правила та вимоги безпеки під час стрільби.

Викладачі предмета відповідають за точне виконання встановлених правил та вимог безпеки підпорядкованими здобувачами освіти.

Для забезпечення безпеки перед кожною стрільбою виставляється оточення.

Пересування на полігоні дозволяється лише по дорогах та в районах, які позначені начальником полігона.

Забороняється заходити (заїжджати) на ділянки, де є снаряди, міни, бомби, вибухові речовини. Ці ділянки є забороненими зонами з відповідними попереджувальними написами.

Забороняється торкатися снарядів, мін, бомб, вибухових речовин, які не розірвалися, та предметів імітаційного обладнання. Кожний снаряд, міну, бомбу, заряд вибухової речовини, що не розірвалися, відразу ж після виявлення необхідно позначити покажчиком з попереджувальним написом та повідомити начальника полігона.

З метою контролю за безпекою стрільби та діями здобувачів освіти, що стріляють, а також своєчасного попередження про появу людей, тварин і транспортних засобів на мішеневих полях або у небезпечних зонах місцевості, виявлення вибухів і місць падіння снарядів, що не розірвалися, організовується спостереження. Спостерігачі забезпечуються оптичними приладами (біноклями, стереотрубами) та планшетами. Кількість спостерігачів визначається керівником стрільби на ділянці для надійного забезпечення спостереження.

Дозвіл на відкриття вогню на директрисі (військовому стрільбищі) дає старший керівник стрільби. Ведення вогню дозволяється тільки після підняття на всіх ділянках та командному пункті червоних прапорів ВСП.

Стрільба негайно припиняється за командою керівника або самостійно

кожним стріляючим у разі:

- появи людей, тварин і машин на мішеневому полі, низьколітних апаратів, вертольотів над районом стрільби;
- падіння снарядів (гранат) за межами безпечної зони або поблизу бліндажа, у якому перебувають люди, та втрати зв'язку з бліндажем;
- доповіді або подання встановленого сигналу з поста оточення про небезпеку продовження стрільби;
- підняття білого прапора (ВСП, ліхтарів) на командному пункті;
- виникнення пожежі на мішеневому полі та на території полігона;
- втрати орієнтування тими, хто стріляє;

Для негайного припинення вогню тими, хто стріляє подається сигнал «Відбій», а також подається команда: «Стій! Припинити вогонь» та виставляється білий прапор (ВСП, ліхтар) замість червоного. За командою «Стій! Припинити вогонь» ті, хто стріляє, припиняють вогонь. Зброю розряджають. Зброю дозволяється заряджати тільки на рубежі відкриття вогню. У вихідне положення стріляючі повертаються тільки за командою керівника.

Категорично забороняється:

- заряджати зброю бойовими та холостими набоями, а також бойовими та інертними гранатами до сигналу «Вогонь» (команди керівника, командира);
- направляти зброю на людей, у бік або в тил стрільбища незалежно від того, заряджена вона чи ні;
- відкривати та вести вогонь: з несправної зброї, несправними боеприпасами або боеприпасами, які не передбачені таблицями стрільби для цієї системи; за межі небезпечних напрямків стрільби;
- при піднятому білому прапорі на командному (дільничному) пункті та укриттях (бліндажах): по бліндажах, незалежно від того, перебувають у них люди чи ні, а також по інших спорудах (вишках, тригонометричних пунктах та декоративному обладнанню);
- у разі втрати зв'язку з керівником стрільби;
- залишати де б то не було заряджену зброю або передавати її іншим особам; залишати на вогневій позиції (місці для стрільби) індивідуальну зброю без команди керівника стрільби.

Голова ПЦК фізичного виховання
та захисту Вітчизни _____

С.М. Сіянко

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці
провідний спеціаліст _____

О.О. Осауленко